

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.70.2024.RB
3164888.12642078.10344633
Warszawa, 08-07-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie Pana Posła Piotra Müllera w sprawie działań w obszarze przemysłu drzewnego, K10ZAP502, przedstawiam poniższe informacje.

- 1) *Dlaczego Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie podjęło konsultacji w tej sprawie z przedstawicielami strony społecznej i gospodarczej?*
- 2) *Dlaczego Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie podjęło konsultacji w tej sprawie ze środowiskiem naukowym, które zajmuje się badaniem przyrody i leśnictwa?*
- 3) *Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska, przy podejmowaniu swojej decyzji, poprzedziło to działanie przygotowaniem stosownych analiz, uwzględniających nie tylko badania przyrodnicze, ale też sytuację społeczno-gospodarczą?*
- 4) *Czy rząd pracuje nad systemowymi rozwiązaniami, które wyjdą naprzeciw postulatom zgłaszanym przez przedstawicieli przemysłu drzewnego w Polsce? Jeśli tak, to jakie są to rozwiązania? Kiedy zostaną wprowadzone w życie i zaczną obowiązywać? Bardzo proszę też o przedstawienie harmonogramu prac w tej sprawie.*

Nadrzędnym celem Kierownictwa Ministerstwa Klimatu i Środowiska jest zapewnienie trwałej ochrony najcenniejszych ekosystemów leśnych, wzmocnienie pełnionych przez nie funkcji oraz świadczonych usług ekosystemowych. Cel ten zostanie zrealizowany poprzez kompleksową reformę obecnego modelu gospodarki leśnej. Gospodarka leśna na tych terenach zostanie ukierunkowana na pełnienie funkcji ochronnych i społecznych. Potrzeby takiego wyłączenia oszacowano wstępnie na 20% powierzchni lasów w Polsce. Planowane działania są odpowiedzią na zagrożenia wynikające z utraty różnorodności biologicznej oraz

zmian klimatycznych, jak również wpisują się w krajowe i międzynarodowe zobowiązania dotyczące ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu. Planowane działania wychodzą naprzeciw oczekiwaniom społecznym. Wpisują się również w ideę prowadzenia zrównoważonej i odpowiedzialnej społecznie gospodarki leśnej.

Polecenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 stycznia br. o wyłączeniu na części obszarów, a na części ograniczeniu gospodarki leśnej, ma charakter pilotażowy. Pilność jego wydania wynikała m.in. z ryzyka bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczej wskutek pozyskania drewna na terenach, na których planowane jest ustanowienie form ochrony przyrody.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że wbrew tezom postawionym w pytaniach Pana Posła, w procesie wyznaczania obszarów, o których mowa w przedmiotowym poleceniu, brali udział przedstawiciele MKiŚ, przedstawiciele organizacji społecznych działających na rzecz ochrony lasów oraz autorytety naukowe w dziedzinach przyrodniczych, zmian klimatu i leśnictwa. Dla każdego miejsca byli to inni lokalni eksperci – leśnicy i biolodzy, znający specyfikę poszczególnych obszarów, np. w Puszczy Boreckiej – Pan Andrzej Sulej, na obszarze Bieszczad i okolic – Pan Piotr Klub, w Puszczy Knyszyńskiej – Pan Adam Bohdan, dla okolic Wrocławia – Pan Paweł Kisiel, w Puszczy Augustowskiej – Pani Dorota Zawadzka, doktor habilitowany nauk leśnych, prof. UŁ. Tym samym konsultacji były przeprowadzone.

Podkreślić należy, że polecenie z 8 stycznia br. tzw. „moratorium” – wbrew obawom części środowisk – nie wywołało zasadniczo negatywnych skutków gospodarczych, zrealizowało zaś cele społeczne i przyrodnicze, potwierdzając zasadność jego wydania.

Jednocześnie pragnę zaznaczyć, że wypracowywanie wytycznych i rekomendacji dla procesu wzmocnienia ochrony lasów o szczególnych walorach przyrodniczych i społecznych odbywa się w ramach Ogólnopolskiej Narady o Lasach. Inicjatywa ta opiera się na otwartym dialogu oraz dyskusji na merytoryczne argumenty. Przełamuje problem z dialogiem społecznym dotyczącym zwiększenia ochrony najcenniejszych przyrodniczo i społecznie lasów, a jednocześnie zapewnienia polskiemu przemysłowi odpowiedniej ilości drewna.

Ogólnopolska Narada o Lasach obejmuje cykl spotkań eksperckich, których celem jest wypracowanie kierunkowych wytycznych oraz rekomendacji dla Ministerstwa Klimatu i Środowiska dotyczących kierunków reformy modelu gospodarki leśnej. Reformy są niezbędne, żeby dostosować obecny model ochrony i użytkowania lasów do aktualnych uwarunkowań społecznych, gospodarczych i klimatycznych. Ogólnopolska Narada o Lasach jest realizowana w ścisłej współpracy ze wszystkimi podmiotami zainteresowanymi reformą

gospodarki leśnej, w szczególności Lasami Państwowymi, przedstawicielami strony społecznej, przedstawicielami biznesu oraz innymi interesariuszami.

Tematem pierwszego spotkania, które odbyło się w dniach 22-23 kwietnia 2024 roku, było wypracowanie wytycznych i rekomendacji dla procesu wzmocnienia ochrony lasów o szczególnych walorach przyrodniczych i społecznych. Pragnę zaznaczyć, że prace rozpoczęte w ramach Ogólnopolskiej Narady o Lasach są kontynuowane podczas spotkań grup roboczych. Liczymy, że do końca czerwca b.r. grupy robocze wypracują wytyczne i rekomendacje w następujących kwestiach:

- kryteria wyboru obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych i społecznych,
- sposób prowadzenia gospodarki leśnej na obszarach o szczególnych walorach przyrodniczych i społecznych,
- model zarządzania z udziałem społeczeństwa.

Nad odpowiednimi rozwiązaniami pracuje również Zespół do spraw wzmocnienia ochrony lasów cennych przyrodniczo i ważnych społecznie, powołany zarządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska w dniu 6 lutego 2024 r. Wskazany zespół składa się m.in. z naukowców, przyrodników, leśników i przedstawicieli organizacji pozarządowych. Do udziału w pracach Zespołu zapraszani są także przedstawiciele zakładów usług leśnych i branży drzewnej.

Finalnie mają zostać wypracowane i wdrożone rozwiązania systemowe. Celem jest osiągnięcie przez społeczeństwo poczucia realnego współuczestniczenia w procesie zarządzania lasami, które są naszym wspólnym dobrem.

Priorytetem Ministerstwa Klimatu i Środowiska w zakresie zarządzania lasami jest wzmocnienie funkcji społecznej i przyrodniczej lasów przy jednoczesnym zapewnieniu funkcji produkcyjnej. Proces zwiększenia ochrony ekosystemów leśnych o szczególnych walorach przyrodniczych i społecznych powinien wzmacniać ochronę przyrody oraz społeczności lokalne, jednocześnie sprzyjając stabilnemu funkcjonowaniu sektora usług leśnych i sektora drzewnego, dając szansę na jego transformację. Musi również zapewniać warunki dla stabilnego funkcjonowania i dalszego samofinansowania Lasów Państwowych. Wyściowym założeniem jest poszukiwanie rozwiązań, które będą korzystne dla kluczowych interesariuszy. Integralną częścią procesu jest identyfikacja ryzyk oraz niezbędnych działań ograniczających potencjalne negatywne skutki gospodarcze i społeczne. Podejmowane działania nie powinny skutkować likwidacją miejsc pracy. Przyjmowane będą rozwiązania, które umożliwią generowanie nowych atrakcyjnych miejsc pracy, w szczególności na obszarach wiejskich i obszarach zagrożonych marginalizacją. W przypadku identyfikacji

ryzyka wystąpienia negatywnych skutków gospodarczych i społecznych, działaniom na rzecz wzmocnienia ochrony lasów towarzyszyć będą adekwatne działania osłonowe. Wskazane jest również uwzględnienie w dyskusji aspektów związanych z ograniczeniem spalania biomasy w energetyce, jak również ograniczeniem eksportu drewna okrągłego poza Unię Europejską. Działania te mogą skutecznie niwelować negatywne skutki gospodarcze dla sektora drzewnego związane z ograniczeniem pozyskania drewna.

Jednocześnie chciałbym szczególnie mocno podkreślić, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska rozumie potrzeby sektora drzewnego. Właśnie dlatego we współpracy z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe oraz Ministerstwem Rozwoju i Technologii ogłosiło „Pakiet dla przemysłu drzewnego”, którego celem jest stworzenie warunków dla stabilnego rozwoju firm w tym sektorze.

„Pakiet dla przemysłu drzewnego” obejmuje:

- zwiększenie procenta puli drewna przeznaczonej dla stałych sprawdzonych klientów;
- większe premiowanie intensywności przerobu drewna przy sprzedaży – im bardziej korzystne dla gospodarki, zaawansowane (głębsze) wykorzystanie drewna, tym większa premia;
- oferowanie produktu drzewnego dostosowanego do potrzeb polskich nabywców, a nie zagranicznych np. z Dalekiego Wschodu;
- proklimatyczną lokalność – premię dla kupców przerabiających drewno bliżej miejsca pozyskania, aby uniknąć nieracjonalnego transportu drewna, zbędnie generującego CO₂;
- eliminację nieuczciwych kupujących przez efektywną kontrolę rzeczywistego sposobu i miejsca przerobu drewna. Przedsiębiorcy unikający kontroli nie otrzymają punktów;
- eliminację zjawiska sztucznego popytu na drewno;
- większą stabilność i pewniejszą przyszłość, łatwiejsze planowanie – wprowadzenie opcji półrocznej umowy na zakup drewna;
- transparentność sprzedaży drewna – pełna jawność nabywców i wartości umów, w tym deklaracji przerobu;
- uwolnienie dla przemysłu drewna pełnowartościowego, grubego, które dziś jest używane w energetyce. Zdefiniowanie kategorii drewna energetycznego.

Pakiet ten został stworzony na bazie licznych postulatów stowarzyszeń i organizacji zrzeszających przedsiębiorców branży drzewnej. Przed 2024 r. nie było takiej otwartości

Ministerstwa Klimatu i Środowiska na dialog z przemysłem drzewnym, co przyznają sami przedsiębiorcy np. na komisji sejmowej. Przedstawiony Pakiet wyznacza kierunek zmian, który obecnie przeformułowany jest na konkretne wdrożenia. Może on też przekładać się na ceny drewna (np. wskutek większej podaży na rynku krajowym niż na eksport). Należy podkreślić, że rozmowy z wieloma interesariuszami wskazują na zadowolenie z podjętych działań. Szczegółowe rozwiązania zostaną wypracowane na dedykowanych temu tematowi spotkaniach z przedstawicielami przemysłu drzewnego, Lasów Państwowych oraz strony społecznej. Przewidywane jest, że zmniejszenie pozyskania nie będzie rzutować na sektor drzewny, gdyż podaż surowca na rynek krajowy będzie wyższa wskutek ograniczenia eksportu oraz wykorzystania w energetyce. Projekt rozporządzenia w sprawie zdefiniowania cech drewna energetycznego został aktualnie skierowany do konsultacji społecznych.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska jest otwarte na konstruktywny i partnerski dialog ze wszystkimi interesariuszami, w tym z przedstawicielami branży drzewnej i przedstawicielami zakładów usług leśnych.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów